

KONINKRIJK BELGIE

ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste vakantiekamer, op 26 mei 1999 door de Minister van Sociale Zaken verzocht haar van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 december 1971 houdende uitvoering van sommige bepalingen van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971", heeft op 26 augustus 1999 het volgende advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre des vacations, saisi par le Ministre des Affaires sociales, le 26 mai 1999, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 21 décembre 1971 portant exécution de certaines dispositions de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail", a donné le 26 août 1999 l'avis suivant :

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

Het om advies voorgelegde ontwerpbesluit strekt ertoe de bijdrage voor ambtshalve aansluiting bij het Fonds voor Arbeidsongevallen wanneer de werkgever verzuimt een verzekering af te sluiten bij een gemachtigde verzekeraar, progressief te verhogen naargelang de duur van het verzuim om die verzekering aan te gaan.

Rechtsgrond voor het ontwerp wordt luidens het eerste lid van de aanhef gezocht in artikel 50 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971. Dat artikel bepaalt dat de werkgever die geen verzekering heeft afgesloten, ambtshalve is aangesloten bij het Fonds voor Arbeidsongevallen, volgens de nadere regels bepaald door de Koning na advies van het beheerscomité van dat fonds.

De Koning kan op grond van dat artikel een bijdrage instellen die de werkgever als verzekeringspremie verschuldigd is voor de ambtshalve aansluiting bij het Fonds voor Arbeidsongevallen. Het betalen van zulk een premie is immers onlosmakelijk verbonden met de ambtshalve aansluiting bij dat fonds.

Opdat het instellen van die bijdrage evenwel binnen het raam van de door het voornoemde artikel 50 van de arbeidsongevallenwet geboden rechtsgrond zou blijven, is evenwel vereist dat het bedrag van die bijdrage in een redelijke verhouding staat tot het verzekerde risico.

.../...

Te dezen voert het ontwerp evenwel een systeem in waarbij het bedrag van de bijdrage stijgt naarmate de periode van niet-aansluiting bij een arbeidsongevallenverzekeraar langer is. De gemachtigde ambtenaar was niet bij machte te verklaren - en de Raad van State ziet niet - waarom de bijdrage, opgevat als een verzekeringspremie, zou moeten verhogen naargelang de periode van niet-aansluiting bij een verzekeraar langer duurt.

Die verhoging is wel te verantwoorden wanneer ze wordt opgevat als een sanctie voor de niet-aansluiting bij een arbeidsongevallenverzekeraar. Dat de ontworpen regeling effectief een beteugelend karakter heeft, blijkt uit het aan de Raad van State bezorgde administratief dossier. Het als rechtsgrond ingeroepen artikel 50 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 machtigt de Koning evenwel niet om sancties in te stellen op het verzuim van een werkgever om zich aan te sluiten bij een arbeidsongevallenverzekeraar. Conclusie moet dan ook zijn dat het ontwerp bij gebreke van rechtsgrond geen doorgang kan vinden. De Raad van State ziet derhalve af van een nader onderzoek ervan.

PORTEE ET FONDEMENT LEGAL DU PROJET

Le projet d'arrêté soumis pour avis prévoit que, lorsque l'employeur néglige de conclure un contrat d'assurance auprès d'un assureur agréé, la cotisation d'affiliation d'office au Fonds des accidents du travail est majorée progressivement en fonction de la durée de cette négligence.

Selon le premier alinéa du préambule, le projet recherche son fondement légal dans l'article 50 de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail. Cet article prévoit que l'employeur qui n'a pas contracté une assurance est affilié d'office auprès du Fonds des accidents du travail, conformément aux dispositions fixées par le Roi après avis du comité de gestion de ce fonds.

Le Roi peut instituer sur la base de cet article une cotisation dont l'employeur est redevable au titre de prime d'assurance en raison de l'affiliation d'office auprès du Fonds des accidents du travail. Le paiement d'une telle prime est en effet indissociable de l'affiliation d'office auprès de ce fonds.

Afin que l'instauration de cette cotisation puisse s'inscrire dans le cadre du fondement légal fourni par l'article 50 susvisé de la loi sur les accidents du travail, il s'impose, toutefois, que le montant de cette cotisation soit raisonnablement proportionnel au risque assuré.

En l'espèce, le projet instaure cependant un système selon lequel le montant de la cotisation augmente au prorata de la durée de la période de non-affiliation auprès

.../...

d'un assureur en matière d'accidents du travail. Le fonctionnaire délégué n'a pas été en mesure d'expliquer - et le Conseil d'Etat n'aperçoit pas - la raison pour laquelle la cotisation, conçue comme une prime d'assurance, devrait augmenter suivant que s'allonge la période de non-affiliation.

Cette majoration se justifie néanmoins si elle est conçue en tant que sanction infligée pour non-affiliation auprès d'un assureur des accidents du travail. Le dossier administratif communiqué au Conseil d'Etat confirme que le régime en projet présente effectivement un caractère répressif. L'article 50 de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail, mentionné comme fondement légal, n'autorise toutefois pas le Roi à instaurer des sanctions pour non-affiliation d'un employeur auprès d'un assureur des accidents du travail. Force est dès lors d'en conclure que le projet ne peut être adopté, faute de fondement légal. Le Conseil d'Etat s'abstient par conséquent de l'examiner plus amplement.

De kamer was samengesteld uit

de Heren R. STEVENS,
Messieurs

L. HELLIN,
J. SMETS,

G. SCHRANS,
H. COUSY,

Mevrouw F. LIEVENS,
Madame

La chambre était composée de

staatsraad, voorzitter,
conseiller d'Etat, président,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

assessoren van de
afdeling wetgeving,
assesseurs de la
section de législation,

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. J. SMETS.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door Mevr. A. VAN MINGEROET, adjunct-referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J. SMETS.

Le rapport a été présenté par M. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée par Mme A. VAN MINGEROET, référendaire adjoint.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

F. LIEVENS

R. STEVENS